

Fylgiskjal I.**Samþykkt nr. 157 um stofnun alþjóðlegs kerfis til viðhalds tryggingaréttindum.**

Allsherjarþing Alþjóðavinnuálastofnunarinnar, sem kom saman til 68. þingsetu sinnar í Genf 2. júní 1982 eftir kvaðningu stjórnar Alþjóðavinnuálastofnunarinnar,

minnst þeirra aðalreglna sem settar eru í Samþykktinni um jafnrétti (almannatryggingar), 1982, sem varða ekki einungis jafnrétti heldur einnig viðhald áunninna réttinda og réttinda sem verið er að ávinna, og

álítur nauðsynlegt að setja reglur um beitingu reglnanna um viðhald réttinda sem verið er að ávinna og áunninna réttinda varðandi allar þær greinar almannatrygginga sem samþykktin um félagslegt öryggi (lágmarksákvæði), 1952, tekur til, og

hefur samþykkt ákveðnar ábendingar varðandi viðhald tryggingaréttinda erlendra starfsmanna (endurskoðun Samþykktar nr. 48), sem er fjórða mál á dagskrá þessa þings, og

þar sem þingið hefur ákveðið að þessar ábendingar skuli gerðar í formi alþjóðasamþykktar gerir það í dag 21. júní 1982 eftirfarandi samþykkt, sem nefnist Samþykkt um viðhald tryggingaréttinda, 1982:

I. KAFLI**Almenn ákvæði.**

1. gr.

Í þessari samþykkt:

- a. merkir hugtakið „aðildarríki“ hvert það aðildarríki Alþjóðavinnuálastofnunarinnar sem bundið er af þessari samþykkt;
- b. tekur hugtakið „löggjöf“ til hvers konar reglna um almannatryggingar auk laga og reglugerða;
- c. merkir hugtakið „hlutadeigandi aðildarríki“ það aðildarríki samkvæmt hvers löggjöf hlutadeigandi maður getur krafist styrkja;
- d. merkir hugtakið „stofnun“ þann aðila eða stjórnvald, sem ber ábyrgð á framkvæmd löggjafar aðildarríkisins að nokkru eða öllu leyti;
- e. hefur hugtakið „flóttamaður“ þá merkingu sem því er gefin í 1. grein Samþykktarinnar um stöðu flóttamanna frá 28. júlí 1951 og 2. málsgrein 1. greinar Bókunar um stöðu flóttamanna frá 31. janúar 1967;
- f. hefur hugtakið „ríkisfangslaus maður“ þá merkingu sem því er gefin í 1. grein Samþykktarinnar um ríkisfangslausa menn frá 28. september 1954;
- g. merkir hugtakið „skyldmenni“ fólk sem skilgreint er eða viðurkennt sem skyldmenni eða heimilisfólk sem slíkt samkvæmt þeirri löggjöf sem bætur eru greiddar eða veittar eftir, eftir því sem við á, eða fólk sem ákvarðað er með gagnkvæmum samningum milli hlutadeigandi aðildarríkja; þegar fólk er skilgreint eða viðurkennt sem skyldmenni eða heimilisfólk samkvæmt viðeigandi löggjöf einungis með því skilyrði að það búi með hlutadeigandi manni þá skal þessu skilyrði talið fullnægt að því er tekur til fólks sem fær aðalframfæri sitt frá hlutadeigandi manni;
- h. merkir hugtakið „eftirlifendur“ það fólk sem skilgreint er eða viðurkennt sem slíkt samkvæmt þeirri löggjöf sem bætur eru veittar eftir; þegar fólk er skilgreint eða viðurkennt sem eftirlifendur samkvæmt viðeigandi löggjöf einungis með því skilyrði að það hafi búið með hinum látna þá skal þessu skilyrði talið fullnægt að því er tekur til fólks sem fékk aðalframfæri sitt frá hinum látna;
- i. merkir „búseta“ venjulega búsetu.
- j. merkir hugtakið „tímabundin búseta“ tímabundna dvöl;

- k. merkir hugtakið „tryggingatímabil“ tímabil iðgjaldagreiðslu, starfs, atvinnustarfsemi eða búsetu, sem eru skilgreind eða viðurkennd sem tryggingatímabil samkvæmt þeirri löggjöf sem þau miðast við, svo og þau tímabil önnur sem samkvæmt þessari löggjöf eru talin jafngilda tryggingatímabilum;
- l. merkja hugtökin „tímabil starfs“ og „tímabil atvinnustarfsemi“ tímabil sem skilgreind eru eða viðurkennd sem slík samkvæmt þeirri löggjöf, sem þau miðast við svo og þau tímabil önnur sem í þeirri löggjöf eru talin jafngilda tímabilum starfs eða atvinnustarfsemi eftir því sem við á;
- m. merkir hugtakið „búsetutímabil“ þau búsetutímabil sem skilgreind eru eða viðurkennd sem slík samkvæmt þeirri löggjöf sem þau miðast við;
- n. á hugtakið „iðgjaldsfrí“ við bætur sem eru veittar án þess að þær byggist á þeim framlögum frá hinum tryggðu eða atvinnurekanda þeirra, eða á rétt hæfingarskeiði í atvinnustarfsemi, einnig á það við hvert það kerfi sem eingöngu veitir slíkar bætur;
- o. tekur hugtakið „bætur veittar samkvæmt bráðabirgðareglum“ til bóta sem veittar eru mönnum sem komnir eru yfir ákveðinn aldur þegar viðkomandi löggjöf gekk í gildi svo og bóta sem veittar eru sem bráðabirgðaráðstöfun með tilliti til atvika sem skeð hafa eða tímabila sem uppfyllt hafa verið utan núverandi landamæra aðildarríkis.

2. gr.

1. Með fyrirvara um ákvæði 1. málsgreinar og 3. málsgreinar a-lið í 4. grein tekur þessi samþykkt til þeirra af eftirtöldum greinum almannatrygginga sem gildandi lög í aðildarríki taka til:

- a. læknishjálp;
- b. sjúkrabætur;
- c. fæðingarbætur;
- d. örorkubætur;
- e. ellibætur;
- f. eftirlifendabætur;
- g. atvinnuslysabætur, sem sé bætur vegna atvinnuslysa og atvinnusjúkdóma;
- h. atvinnuleysisbætur; og
- i. fjölskyldubætur.

2. Þessi samþykkt tekur til styrkja til endurhæfingar sem veittir eru með löggjöf varðandi hvern þeirra þátta almannatrygginga, sem nefndir eru í 1. málsgrein þessarar greinar.

3. Þessi samþykkt tekur til allra almennra og sérstakra kerfa almannatrygginga hvort sem til þeirra eru greidd iðgjöld eða ekki, svo og kerfa sem byggjast á skyldkvöðum sem lagðar eru á atvinnurekendur með löggjöf varðandi hvern þátt almannatrygginga sem nefndur er í 1. málsgrein þessarar greinar.

4. Þessi samþykkt tekur ekki til sérstakra kerfa fyrir opinbera starfsmenn, sérstakra kerfa fyrir fórnarlömb styrjalda eða til kerfa fyrir félagslega aðstoð til bágstaddra eða sjúkra.

3. gr.

1. Ef ekki leiðir annað af ákvæðum í 1. málsgrein og 3. málsgrein b-lið, 4. grein og 1. málsgrein 9. greinar, tekur þessi samþykkt til manna sem eru eða hafa verið háðir löggjöf eins eða fleiri aðildarríkja svo og til skyldmenna þeirra og eftirlifenda. Þetta gildir í öllum þeim tilvikum þar sem hið alþjóðlega kerfi fyrir viðhald réttinda krefst þess að tillit sé tekið til löggjafar aðildarríkis annars en þess aðildarríkis í hvers landi hlutaðeigandi menn hafa búsetu eða tímabundna búsetu.

2. Þessi samþykkt krefst þess ekki að aðildarríki láti reglur sínar taka til manna sem samkvæmt alþjóðlegum gjörningum eru undanþegnir löggjöf þess aðildarríkis.

4. gr.

1. Aðildarríki geta fullnægt skyldum sínum samkvæmt II. til VI. kafla þessarar samþykktar með tvíhliða eða fjölhliða gjörningum sem gera þessar skyldur gildandi með þeim skilyrðum sem ákvörðuð skulu með gagnkvæmum samningum milli hlutaðeigandi aðildarríkja.

2. Þrátt fyrir ákvæði 1. málsgreinar þessarar greinar skal ákvæðum 4. málsgreinar 7. greinar, 2. og 3. málsgreinar 8. greinar, 1. og 4. málsgreinar 9. greinar, 11. greinar, 12. greinar, 14. greinar og 3. málsgreinar 18. greinar þessarar samþykktar framfylgt af sérhverju aðildarríki frá því er samþykkt þessi gengur í gildi fyrir það aðildarríki.

3. Þeir gjörningar, sem nefndir eru í 1. málsgrein þessarar greinar skulu tilgreina sérstaklega:

- a. þær greinar almannatrygginga sem þeir taka til, að teknu tilliti til kröfunnar um gagnkvæmi, sem um getur í 6. og 10. grein þessarar samþykktar; þegar hlutaðeigandi aðildarríki hafa í gildi löggjöf um þessar greinar, skulu þær að minnsta kosti taka til örorkubóta, ellibóta, eftirlifendabóta og lífeyris vegna atvinnuslysa og atvinnusjúkdóma, þar á meðal dánarbóta, svo og ef ekki leiðir annað af ákvæðum 1. málsgreinar 10. greinar þessarar samþykktar, læknishjálpar, sjúkrabóta, fæðingarbóta og bóta vegna atvinnuslysa og atvinnusjúkdóma annarra en lífeyris og dánarbóta;
- b. þá flokka manna sem þeir taka til; í þessum flokkum skulu að minnsta kosti vera starfsmenn (þar á meðal á landamærum og árstíðar-starfsmenn eftir því sem við á) svo og skyldmenni þeirra og eftirlifendur, sem eru ríkisborgarar hlutaðeigandi aðildarríkja eða eru flóttamenn eða ríkisfangslausir menn búsettir í landi einhvers þessara ríkja;
- c. reglur um endurgreiðslu veittra bóta og annarra útgjalda sem stofnun í einu aðildarríki hefur innt af hendi fyrir hönd stofnunar í öðru aðildarríki nema svo hafi verið um samið að ekki komi til endurgreiðslu;
- d. reglur til að komast hjá ótilhlýðilegri tvígreiðslu iðgjalda eða annarra skyldugreiðslna eða bóta.

II. KAFLI

Víðeigandi löggjöf.

5. gr.

1. Með gagnkvæmum samningum milli hlutaðeigandi aðildarríkja skal ákveða eftir hvaða löggjöf skuli farið varðandi þá menn sem samþykkt þessari tækur til. Þetta skal gert til þess að forðast árekstra milli laga og óæskilegar afleiðingar sem þeim kynnu að fylgja fyrir hlutaðeigendur annað hvort sem skert tryggingaréttindi eða ótilhlýðilegar tvígreiðslur iðgjalda, annarra gjalda eða bóta svo og í samræmi við eftirfarandi reglur:

- a. starfsmenn sem venjulega eru í starfi í landi aðildarríkis skulu vera háðir löggjöf þess ríkis jafnvel þótt þeir séu búsettir í landi annars aðildarríkis ellegar að fyrirtækið sem þeir starfa hjá sé skrásett eða atvinnurekandi þeirra sé búsettur í öðru aðildarríki;
- b. menn sem vinna á eigin vegum og stunda störf sín í landi aðildarríkis skulu háðir löggjöf þess ríkis jafnvel þótt þeir séu búsettir í landi annars aðildarríkis;
- c. starfsmenn og þeir sem vinna á eigin vegum á skipum sem sigla undir fána aðildarríkis skulu háðir löggjöf þess ríkis jafnvel þótt þeir séu búsettir í landi annars aðildarríkis ellegar að fyrirtækið sem þeir starfa hjá sé skrásett eða atvinnurekandiinn sé búsettur í landi annars aðildarríkis;

d. menn sem ekki teljast til þess hluta þjóðarinnar sem er í arðbærum störfum skulu háðir löggjöf þess aðildarríkis sem þeir eru búsettir í að svo miklu leyti sem þeir eru ekki tryggðir samkvæmt stafliðum a-c í þessari grein.

2. Þrátt fyrir ákvæðin í stafliðunum a-c í 1. málsgrein þessarar greinar geta hlutaðeigandi aðildarríki samið um að tilteknir hópar manna, sér í lagi þeir sem á eigin vegum starfa, skuli háðir löggjöf þess aðildarríkis sem þeir eru búsettir í.

3. Hlutaðeigandi aðildarríki geta með gagnkvæmum samningum ákveðið aðrar undantekningar frá reglunum í 1. málsgrein þessarar greinar í þágu hlutaðeigandi manna.

III. KAFLI

Viðhald réttinda, sem verið er að ávinna.

6. gr.

Að teknu tilliti til ákvæða í 3. málsgrein a-lið 4. greinar þessarar samþykktar skal sérhvert aðildarríki leitast við að taka með hverju öðru aðildarríki þátt í að koma á skipan til viðhalds réttindum sem verið er að ávinna að því er tekur til sérhvers þess þáttar almannatrygginga sem nefndur er í 1. málsgrein 2. greinar þessarar samþykktar og sérhvert þessara aðildarríkja hefur löggjöf um til hagsbóta fyrir menn sem háðir hafa verið löggjöf þessara aðildarríkja hverri á eftir annarri eða til skiptis.

7. gr.

1. Í þeirri skipan til viðhalds réttindum sem verið er að ávinna og um ræðir í 6. grein þessarar samþykktar skal kveðið á um að eftir því sem þörf krefur skuli leggja saman tímabil trygginga, starfs, atvinnustarfsemi eða búsetu eftir því sem við kann að eiga, sem uppfyllt hafa verið samkvæmt löggjöf hlutaðeigandi aðildarríkja að því er varðar:

- a. þátttöku í frjálsum tryggingum eða framhaldi tryggingar eftir geðþótta eftir því sem við á;
- b. öflun, viðhald eða endurheimt réttinda og, eftir því sem við á, útreikning bóta.

2. Tímabil sem uppfyllt eru samkvæmt löggjöf tveggja eða fleiri aðildarríkja samtímis skulu reiknast sem eitt tímabil.

3. Hlutaðeigandi aðildarríki skulu þegar þörf gerist ákvarða með gagnkvæmum samningum sérstakar reglur um að leggja saman tímabil sem eru ólík í eðli sínu og tímabil sem gefa rétt til bóta samkvæmt sérstökum tryggingakerfum.

4. Þegar maður hefur uppfyllt tímabil samkvæmt löggjöf þriggja eða fleiri aðildarríkja sem eru aðilar að mismunandi tvíhliða eða fjölhliða gjörningum, þá skal hvert það ríki sem bundið er af tveim eða fleiri þessara umræddu gjörninga samtímis leggja þessi tímabil saman, að svo miklu leyti sem nauðsyn krefur, í samræmi við ákvæði þessara gjörninga með tilliti til öflunar viðhalds eða endurheimt bótaréttar.

8. gr.

1. Í þeirri skipan til viðhalds réttindum sem verið er að ávinna, sem um getur í 6. grein þessarar samþykktar, skal ákveða reglu um veitingu:

- a. örorku- elli- og eftirlifendabóta, og
- b. lífeyris vegna atvinnusjúkdóma,

svo og skiptingu áfallins kostnaðar þar sem það á við.

2. Í því tilviki, sem nefnt er í 4. málsgrein 7. greinar þessarar samþykktar, skal hvert það aðildarríki, sem bundið er af tveim eða fleiri viðkomandi samningum samtímis, beita ákvæðum þeirra gjörninga í því skyni að reikna út bætur sem réttur er til samkvæmt lögum þess með tilliti til samanlagðra tímabila í samræmi við löggjöf hlutaðeigandi aðildarríkja.

3. Þegar beiting ákvæða 2. málsgreinar þessarar greinar mundi leiða til þess að aðildarríki yrði að veita sams konar bætur til sama manns samkvæmt tveim eða fleiri tvíhliða eða fjölhliða gjörningum þá skal aðildarríkjum aðeins skylt að veita þær bætur sem hagstæðastar eru hlutaðeigandi manni þegar þessar bætur eru veittar í fyrsta sinn.

4. Þrátt fyrir ákvæði 2. málsgreinar þessarar greinar geta hlutaðeigandi aðildarríki þegar nauðsyn krefur samið um viðbótarákvæði um útreikning bóta sem tiltekna eru í þeirri málsgrein.

IV. KAFLI

Viðhald áunninna réttinda og veiting bóta erlendis.

9. gr.

1. Sérhvert aðildarríki skal tryggja greiðslu örorku- elli- og eftirlífendabóta í reiðufé, lífeyris vegna atvinnuslysa og dánarbóta, sem menn hafa öðlast rétt til samkvæmt lögum þess, til bótaþega sem eru ríkisborgarar aðildarríkis, flóttamenn eða ríkisfangslausir, án tillits til þess hvar þeir eru búsettir, í samræmi við ráðstafanir í þessu skyni, sem gerðar eru þar sem þörf gerist með samningum milli aðildarríkja eða við hlutaðeigandi ríki.

2. Þrátt fyrir ákvæði 1. málsgreinar þessarar greinar geta hlutaðeigandi aðildarríki, sem taka þátt í skipan til viðhalds réttinda sem verið er að ávinna og um getur í 6. grein þessarar samþykktar, samþykkt að tryggja veitingu bóta sem nefndar eru í nefndri málsgrein til bótaþega búsettra í öðru aðildarríki en því sem hlut á að máli innan ramma tvíhliða eða fjölhliða samninga sem nefndir eru í 1. málsgrein 4. greinar þessarar samþykktar.

3. Að auki og þrátt fyrir ákvæði 1. málsgreinar þessarar greinar, skulu hlutaðeigandi aðildarríki ákveða með gagnkvæmum samningi skilyrði til þess að iðgjaldsfríar bætur séu tryggðar bótaþegum sem búsettir eru í aðildarríki öðru en því sem hlut á að máli.

4. Ekki þarf að láta reglurnar í 1., 2. og 3. málsgrein þessarar greinar taka til:

- a. sérstakra iðgjaldsfríra bóta sem veittar eru sem félagsleg aðstoð eða þegar þörf krefur,
- b. bóta sem veittar eru um stundar sakir.

10. gr.

1. Hlutaðeigandi aðildarríki skulu leitast við að taka þátt í skipan til viðhalds réttindum sem fengist hafa samkvæmt löggjöf þeirra og taka tillit til ákvæða III. kafla þessarar samþykktar að því er varðar sérhverja þá eftirtalda grein almannatrygginga sem hvert þessara aðildarríkja hefur löggjöf um: læknishjálp, sjúkrabætur, fæðingarbætur og bætur vegna atvinnuslysa aðrar en lífeyri og dánarbætur. Þessi skipan skal tryggja slíkar bætur til handa mönnum sem búsettir eru að staðaldri eða um stundarsakir í einhverju þessara aðildarríkja öðru en hlutaðeigandi ríki, með þeim skilyrðum og innan þeirra marka sem ákveðin eru með gagnkvæmum samningum milli hlutaðeigandi aðildarríkja.

2. Þegar gagkvæmi það sem krafist er í 1. málsgrein þessarar greinar er ekki tryggt með gildandi löggjöf má tryggja það með ráðstöfunum sem aðildarríki gerir til þess að tryggja bætur er svari til þeirra bóta sem veittar eru samkvæmt löggjöf annars aðildarríkis, enda sé það samþykkt af því ríki.

3. Hlutaðeigandi aðildarríki skulu leitast við að taka þátt í skipan til viðhalds réttindum áunnum samkvæmt löggjöf þeirra og sé tekið tillit til ákvæða III. kafla þessarar samþykktar að því er varðar sérhverja eftirtalinnna greina almannatrygginga sem hvert þessara ríkja hefur löggjöf um: atvinnuleysisbætur og fjölskyldubætur, svo og styrkur til endurhæfingar þrátt fyrir ákvæði 1. málsgreinar 9. greinar þessarar samþykktar og 1. málsgreinar þessarar greinar. Þessar skipanir skulu tryggja slíkar bætur til handa mönnum búsettum í landi einhvers þessara ríkja öðru en hlutaðeigandi ríki með skilyrðum og innan þeirra marka sem ákveðin eru með gagnkvæmum samningum hlutaðeigandi ríkja.

11. gr.

Reglurnar um ákvörðun bóta, sem veittar eru samkvæmt löggjöf aðildarríkis skulu gilda um bætur greiddar samkvæmt þeirri löggjöf eftir ákvæðum þessarar samþykktar.

V. KAFLI

**Aðstoð stjórnvalda og aðstoð við fólk
sem þessi samþykkt tekur til.**

12. gr.

1. Stjórnvöld og stofnanir aðildarríkja skulu veita hverjar öðrum aðstoð til þess að auðvelda framkvæmd þessarar samþykktar og viðeigandi löggjafar þeirra.
2. Yfirlétt skal stjórnarframsleg aðstoð sem þessi stjórnvöld og stofnanir veita sín á milli, vera ókeypis. Aðildarríki geta samið um endurgreiðslu tiltekins kostnaðar.
3. Stjórnvöld, stofnanir og dómstólar aðildarríkis geta ekki hafnað kröfum eða öðrum skjölum, sem beint er til þeirra, vegna þess að þau eru rituð á opinberu tungumáli annars aðildarríkis.

13. gr.

1. Þegar umsækjandi er búsettur í öðru aðildarríki en því, sem í hlut á, getur hann á fullgildan hátt framvísað umsókn sinni til stofnunarinnar þar sem hann er búsettur en hún skal framsenda umsóknina til stofnunar eða stofnana sem vísað er til í umsókninni.

2. Sérhver umsókn, yfirlýsing eða áfrýjun sem samkvæmt löggjöf aðildarríkis ætti að afhenda stjórnvaldi, stofnun eða dómstól þess ríkis innan tiltekins tíma, skal tekin gild ef hún er innan þess tíma afhent stjórnvaldi, stofnun eða dómstóli í öðru aðildarríki þar sem umsækjandi er búsettur. Í slíkum tilvikum skal það stjórnvald, stofnun eða dómstóll, sem tekur við umsókninni, yfirlýsingunni eða áfrýjuninni framsenda hana tafarlaust til hlutaðeigandi stjórnvalds, stofnunar eða dómstóls í fyrrnefnda aðildarríkinu. Dagsetning afhendingar umsóknar, yfirlýsingar eða áfrýjunar til stjórnvalds, stofnunar eða dómstóls síðarnefnda aðildarríkisins skal talin dagsetning afhendingar til þess stjórnvalds, stofnunar eða dómstóls sem um málið ber að fjalla.

3. Bætur sem aðildarríki veitir bótaþega búsettum, eða búsettum um stundar sakir í landi annars aðildarríkis má veita annaðhvort beint frá stofnuninni sem þær ber að greiða eða fyrir milligöngu stofnunar, sem síðarnefnda aðildarríkið ákveður, á staðnum þar sem bótaþegi er búsettur, eða búsettur um stundarsakir, samkvæmt samningi hlutaðeigandi aðildarríkja.

14. gr.

Sérhvert aðildarríki skal stuðla að þróun félagslegrar þjónustu til aðstoðar fólki sem samþykkt þessi tekur til, einkum farandverkafólki, í samskiptum þess við stjórnvöld, stofnanir og dómstóla, sér í lagi varðandi veitingu og móttöku bóta sem það á rétt á, svo og nýtingu áfrýjunarréttar þess og ennfremur til þess að stuðla að velferð þess sjálfs og fjölskyldna þess.

VI. KAFLI

Ýmis ákvæði.

15. gr.

Að undanskildum örorku- elli- og eftirlifendabótum og bótum vegna atvinnusjúkdóma þegar kostnaður vegna þeirra skiptist milli tveggja eða fleiri aðildarríkja skal þessi samþykkt ekki hafa í för með sér veitingu eða viðhald fleiri bóta sama eðlis sem byggjast á sömu tímabilum skyldutrygginga, starfs, atvinnustarfsemi eða búsetu.

16. gr.

1. Veittar bætur og annan kostnað sem stofnun í aðildarríki hefur greitt fyrir hönd stofnunar annars aðildarríkis skal endurgreiða í samræmi við reglur sem ákveðnar eru með gagnkvæmum samningum milli þessara aðildarríkja, nema þau hafi orðið ásaðtt um að ekki skuli koma til neinnar endurgreiðslu.

2. Yfirfærsla fjárhæða vegna framkvæmdar þessarar samþykktar skal framkvæmd ef þörf krefur í samræmi við samning milli hlutaðeigandi aðildarríkja sem í gildi er þegar yfirfærsla fer fram. Ef slíkir samningar eru ekki fyrir hendi skulu þau koma sér saman um nauðsynlegar ráðstafanir.

17. gr.

1. Aðildarríki geta vikið frá ákvæðum þessarar samþykktar með sérstakri skipan mála innan ramma tvíhliða eða fjölhliða gjörninga milli tveggja þeirra eða fleiri, með því skilyrði að þeir hafi ekki áhrif á réttindi og skyldur annarra aðildarríkja og staðfesti viðhald réttinda samkvæmt reglum sem í heild séu a. m. k. eins hagstæðar og reglur þessarar samþykktar.

2. Aðildarríki skal talið fullnægja ákvæðum 1. málsgreinar 9. greinar og 11. greinar þessarar samþykktar:

- a. ef það ábyrgist við fullgildingu veitingu viðeigandi bóta í verulegum mæli samkvæmt löggjöf þess til allra bótaþega án tillits til ríkisfangs og hvar þeir eru búsettir; og
- b. ef það framfylgir ákvæðum 1. málsgreinar 9. greinar og 11. greinar þessarar samþykktar innan ramma þeirra tvíhliða eða fjölhliða gjörninga sem um getur í 1. málsgrein 4. greinar þessarar samþykktar.

3. Hvert það aðildarríki, sem hefur hagnýtt sér ákvæði 2. málsgreinar þessarar greinar skal í skýrslum sínum um framkvæmd þessarar samþykktar samkvæmt 22. grein stofnskrár Alþjóðavinnuárástofnunarinnar skýra frá því:

- a. að ástæður til þess séu enn fyrir hendi; eða
- b. að það afsali sér rétti til að hagnýta sér ákvæði fyrrnefndrar málsgreinar þessarar greinar frá tilteknum degi.

VII. KAFLI

Bráðabirgðaákvæði og lokaákvæði.

18. gr.

1. Þessi samþykkt veitir engan rétt til bóta vegna tímabils fyrir þann tíma er hún öðlast gildi fyrir hlutaðeigandi aðildarríki.

2. Í sambandi við beitingu ákvæða þessarar samþykktar skulu öll tryggingatímabil og öll tímabil starfs, atvinnustarfsemi eða búsetu, sem uppfyllt eru samkvæmt löggjöf aðildarríkis áður en skipan um viðhald réttinda sem verið er að ávinna, sem um getur í 6. grein þessarar samþykktar, gengur í gildi fyrir hlutaðeigandi aðildarríki, tekin til greina við ákvörðun um það hvort réttur myndast samkvæmt þeirri skipan við gildistöku hennar. Um þetta má setja sérstakar reglur með samningum hlutaðeigandi aðildarríkja ef nauðsyn krefur.

3. Sérhverjar þær bætur sem um getur í 1. málsgrein 9. greinar þessarar samþykktar sem ekki hafa verið veittar eða hætt hefur verið að veita vegna búsetu bótaþegans annars staðar en í hlutaðeigandi ríki, skulu veittar að beiðni hlutaðeigandi manns frá gildistöku þessarar samþykktar í síðarnefndu ríkinu, eða frá gildistöku hennar í ríkinu sem hann er ríkisborgari í, hvort sem síðar verður, nema hlutaðeigandi maður hefði áður fengið eingreiðslu í staðinn fyrir þessar bætur. Ákvæðum í löggjöf hlutaðeigandi ríkis um niðurfellingu réttar skal ekki beitt gegn hlutaðeigandi manni ef hann ber fram kröfu sína innan tveggja ára frá nefndum tíma eða frá gildistöku þeirrar skipunar sem um getur í 1. málsgrein 9. greinar eftir því sem við á.

4. Hlutaðeigandi aðildarríki skulu með gagnkvæmum samningi ákveða að hve miklu leyti skipan um viðhald réttinda sem verið er að ávinna og um getur í 6. grein þessarar samþykktar, gildir um tryggingaáburð sem skeður fyrir gildstöku þeirrar skipunar hjá þessum aðildarríkjum.

19. gr.

1. Uppsögn aðildarríkis á þessari samþykkt skal ekki hafa áhrif á skyldur aðildarríkis vegna tryggingaáburðar sem skeður fyrir gildistöku uppsagnar.

2. Réttindi sem verið er að ávinna og viðhaldið er samkvæmt þessari samþykkt skulu ekki falla niður vegna uppsagnar aðildarríkis á þessari samþykkt. Um framhald viðhalds þessara réttinda eftir að þessi samþykkt fellur úr gildi skal ákveða með þeim tvíhliða eða fjöhlíða gjörningum um almannatryggingar sem aðildarríkið hefur gert eða með löggjöf þess ríkis ef slíkur gjörningur er ekki fyrir hendi.

20. gr.

1. Þessi samþykkt breytir Samþykktinni um viðhald tryggingaréttinda erlendra starfsmanna, 1935, með þeim skilyrðum sem greinir í eftirfarandi málsgreinum þessarar greinar.

2. Gildistaka þessarar samþykktar að því er tekur til hvers þess aðildarríkis, sem bundið er af skyldum samþykktarinnar um viðhald tryggingaréttinda erlendra starfsmanna, 1935, skal ekki ipso jure hafa í för með sér tafarlausa uppsögn þeirrar samþykktar.

3. Samþykktin um viðhald tryggingaréttinda erlendra starfsmanna, 1935, skal ekki lengur gilda um samskipti aðildarríkja, sem eru aðilar að henni, eftir að gengin er í gildi skipan um viðhald réttinda sem verið er að ávinna í samræmi við 6. grein þessarar samþykktar.

21. gr.

Formlegar fullgildingar á þessari samþykkt skulu sendar framkvæmdastjóra Alþjóðavinnuáskrifstofunnar til skrásetningar.

22. gr.

1. Þessi samþykkt skal einungis bindandi fyrir þau aðildarríki Alþjóðavinnuáskrifstofunnar, sem hafa látið framkvæmdastjórann skrá fullgildingar sínar.
2. Hún gengur í gildi tólf mánuðum eftir að fullgildingar tveggja aðildarríkja hafa verið skráðar hjá framkvæmdastjóranum.
3. Síðan gengur þessi samþykkt í gildi, að því er snertir hvert aðildarríki, tólf mánuðum eftir að fullgilding þess hefur verið skráð.

23. gr.

1. Aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, getur sagt henni upp að liðnum tíu árum frá fyrstu gildistöku hennar. Tilkyningu um uppsögn skal senda framkvæmdastjóra Alþjóðavinnuáskrifstofunnar til skrásetningar. Slík uppsögn öðlast ekki gildi fyrr en ár er liðið frá skrásetningardegi hennar.
2. Hvert það aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, en notfærir sér ekki innan árs frá lokum tíu ára tímabilsins, sem um getur í fyrri málsgrein, rétt þann til uppsagnar, sem kveðið er á um í þessari grein, skal bundið af henni í annað tíu ára tímabil, og síðan getur það sagt þessari samþykkt upp að loknu hverju tíu ára tímabili í samræmi við ákvæði þessarar greinar.

24. gr.

1. Framkvæmdastjóri Alþjóðavinnumálaskrifstofunnar skal tilkynna öllum aðildarríkjum Alþjóðavinnumálastofnunarinnar skráningu allra fullgildinga og uppsagna, sem aðildarríki stofnunarinnar hafa sent honum.
2. Þegar framkvæmdastjórinn tilkynnir aðildarríkjum stofnunarinnar skrásetningu annarrar fullgildingarinnar, sem honum berst, skal hann vekja athygli þeirra á, hvaða dag samþykktin gangi í gildi.

25. gr.

Framkvæmdastjóri Alþjóðavinnumálaskrifstofunnar skal senda aðalritara Sameinuðu þjóðanna til skrásetningar samkvæmt 102. grein sáttmála Sameinuðu þjóðanna, allar upplýsingar um fullgildingar og uppsagnir, sem hann hefur skrásett í samræmi við ákvæði undanfarandi greina.

26. gr.

Þegar stjórn Alþjóðavinnumálaskrifstofunnar kann að álíta það nauðsynlegt skal hún leggja fyrir allsherjarþingið skýrslu um framkvæmd þessarar samþykktar og athuga jafnframt, hvort æskilegt sé að setja á dagskrá þingsins breytingar á henni allri eða hluta hennar.

27. gr.

1. Ef þingið gerir nýja samþykkt, sem breytir þessari samþykkt að meira eða minna leyti og sú samþykkt mælir ekki fyrir á annan veg, þá skal:
 - a. fullgilding aðildarríkis á hinn nýju samþykkt ipso jure hafa í för með sér tafarlaus uppsögn þessarar samþykktar, hvað sem ákvæðum 23. greinar hér að framan líður, ef hin nýja samþykkt öðlast gildi og þá frá þeim tíma er það gerist;
 - b. aðildarríkjum ekki heimilt að fullgilda þessa samþykkt, eftir að hin nýja samþykkt gekk í gildi.
2. Þessi samþykkt skal, hvað sem öðru líður, halda gildi sínu eins og hún er að formi og efni hvað snertir þau aðildarríki, sem hafa fullgilt hana en ekki hina nýju samþykkt.

28. gr.

Hinn enski og franski texti þessarar samþykktar eru jafngildir.

Fylgiskjal II.

Samþykkt nr. 158 um uppsögn starfs af hálfu atvinnurekanda.

Allsherjarþing Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, sem kom saman til 68. þingsetu sinnar í Genf 2. júní 1982 eftir kvaðningu stjórnar Alþjóðavinnumálaskrifstofunnar gefur gaum að núverandi reglum í Tillögu frá 1963 um uppsögn af hálfu atvinnurekanda, og

gefur gaum að því að síðan Tillagan frá 1963 um uppsögn af hálfu atvinnurekanda var gerð hefur orðið veruleg framþróun í lögum og framkvæmdaháttum margra aðildarríkja varðandi þau efni sem tillagan fjallar um, og

telur að vegna þessarar framþróunar sé tímabært að setja nýjar alþjóðlegar reglur um efnið, sér í lagi með tilliti til hinna alvarlegu vandamála á þessu sviði sem eru afleiðing efnahagslegra erfiðleika og tæknilegra nýjunga sem fram hafa komið á síðari árum í mörgum löndum,